

Introitus:

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista.

(Janovo evangelium 1, 14 a 16-17)

Čtení ze Staré smlouvy:

Moudrost říká toto: *Protože jsem volala, a vy jste odmítali, ruce jsem vztahovala, a nikdo na to nedbal, každé mé radě jste se vyhýbali, nedali jste na mé domlouvání, i já se budu smát, až budete v bídě, budu se vysmívat, až na vás přijde strach, až na vás přijde strach jako ničivá bouře a vaše bída se přizene jako vichřice, až na vás přijde soužení a tíseň.*

Tehdy mě budou volat, a neodpovím, budou mě hledat za úsvitu, a nenaleznou, protože měli poznání v nenávisti a bázeň před Hospodinem si nezvolili, nedali na mou radu, každou mou domluvu znevážili. Budou jíst plody své cesty, přesytí se svými plány. Prostoduché zavraždí jejich odmítavost, hlupáky zahubí jejich netečnost. Ale kdo mě poslouchá, v bezpečí bude bydlet a žít klidně, beze strachu z něčeho zlého.“ (Příslaví 1, 24-33)

Čtení z Nové smlouvy:

Pohled'te, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano, vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem.

Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: ‚Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.‘ (1. Korintským 1, 26-31)

Čtení ke kázání:

Mojžíš však znovu namítal: „Nikoli, neuvěří mi a neuposlechnou mě, ale řeknou: Hospodin se ti neukázal.“ Hospodin mu řekl: „Co to máš v ruce?“ Odpověděl: „Hůl.“

Hospodin řekl: „Hod' ji na zem.“ Hodil ji na zem a stal se z ní had. Mojžíš se dal před ním na útěk. Ale Hospodin Mojžíšovi poručil: „Vztáhni ruku a chyt' ho za ocas.“ Vztáhl tedy ruku, uchopil ho a v dlani se mu z něho stala hůl. „Aby uvěřili, že se ti ukázal Hospodin, Bůh jejich otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“

Dále mu Hospodin řekl: „Vlož si ruku za ňadra.“ Vložil tedy ruku za ňadra. Když ruku vytáhl, byla malomocná, bílá jako sníh. Tu poručil: „Dej ruku zpět za ňadra.“ Dal ruku zpět za ňadra. Když ji ze záadří vytáhl, byla opět jako ostatní tělo. (Exodus 4, 1-8)

Vůdci na útěku

V pondělí ráno nastupují mnozí z nás po svátcích do práce. Čekají nás zkoušky, jednání, musíme se šprtát, protože zkouškové období právě začíná. Nechce se nám do toho, vůbec se nám nechce. A je to pochopitelné, že se nám nechce. Mojžíšovi se také nechtělo.

Mojžíš může vypadat jako malé dítě, které se nedá přemluvit. Je na něm, aby vyvedl Izraelský národ z otroctví v Egyptě. Ale on se snaží dostat od toho úkolu pryč. Ví o čem mluví, protože v Egyptě byl, dokonce faraonský dvůr zná. Přátelé, je třeba mít porozumění pro jeho výhrady. A stejně tak je třeba chápat výhrady člověka, když po něm Pán Bůh chce, aby jej následoval dnes, aby se stal Ježíšovým učedníkem.

Ale Pán Bůh nepotřebuje člověka k poslušnosti znásilnit, nepotřebuje člověka bez vůle. Počká si i

na Mojžíše, tím spíše na nás, a má co nabídnout. Tady nabídl tři divy, ze kterých si všimneme dvou. Vypadá to na první pohled jako kouzelnické představení.

Dáte na kouzla? *Kouzlo* je kouskem zla, tedy malou chvílí, kdy si nedáváte pozor, a tak vám unikne. Jste oklamáni, ale vůbec se tak necítíte. Obdivujete kouzelníka a máte dojem, že jste byli přítomni velkému a úžasnému okamžiku. Samozřejmě: Kouzelník vám to ještě zdůrazňuje svými řečmi a efekty, krásnou asistentkou.

Tady jde ale o *div*. Neslyšíte tu žádná podmanivá a matoucí slova. Pán Bůh nemá zájem Mojžíše zmást. Mojžíš si to vše zažívá na vlastní kůži. Nikdo s ním nemanipuluje. Slyšíte tu slovní doprovod Boží, který vysvětluje a nedělá mlhu. Divy se tady odehrávají na Boží slovo.

A cože si má Mojžíš pamatovat? Ten div? Ne! Zůstat má Mojžíšovi i nám to, co ty divné skutky říkají. A co říkají Mojžíšovi? Co říkají celému lidu Izraele i nám? To pojďme chvíli objevovat...¹

Hůl/Had

„*Co máš v ruce?*“ ptá se Hospodin Mojžíše. Řekni to sám, vyslov to. Vezmi to na vědomí... „*Hůl!*“ odpovídá budoucí vůdce. Význam toho slova může být nejméně trojí. Pastýřská hůl či žezlo vládce, ale také pokolení, kmen, lidské společenství. Pán Bůh dal Mojžíšovi do rukou vládu a moc a zároveň mu svěřil odpovědnost za společenství. Mojžíš nedrží jen nástroj, ale dotýká se i lidí. Dochází nám to při sebemenším úkolu? Vedeš rodinu a zároveň ji držíš. Máš zaměstnance? Nerozhoduješ jen o jejich platu, ale nemůžeš se zbavit odpovědnosti za jejich život. To se dnes od sebe velice odděluje. Může se vládnout bez lidí, bez ohledu a odpovědnosti.

„*Hod' ji na zem.*“ pokračuje Pán Bůh. Hodit na zem – to znamená opustit vládu, nechat být lidi, zřít se své úlohy. Jaký to má výsledek? Z hole, z pokolení, z lidské společnosti je *had*. Většinou vnímáme jen tu hrozbu! Nejde jen o jedovatost. Hada známe jako zchytralého svůdníka. Prokletého plaza. Had v egyptském pojetí (a Mojžíš si to zažil) byl na královské koruně, byl ochráncem svrchované moci Egypta. Však také před hadem Mojžíš začne utíkat.

Vůdci na útěku, tak se dají popsat všichni, kteří přestali vést rodinu, firmu, stát a namísto práce studia, oběti zvolili útěk. Mojžíšovi nemůžeme vytýkat útěk, však *nehodil flintu do žita* pro zbabělost, ale na pokyn Boží. Zažil si to proto, aby si uvědomil, co se stane, když přestane vést a řídit lid Boží. Když nevyvede Izrael, když odpovědnost přenechá někomu... A my to čteme proto, abychom my nad sebou přemýšleli. Aby nám docházelo, co se děje, když rezignujeme na vše či na části důležité práce. Módou dneška není odchod z funkcí, ale naopak zůstávání a omezená odpovědnost.

Mojžíš na útěku ale nezůstává bez Boží rady a pomoci: „*Vztáhni ruku a chyt' ho za ocas.*“ To nám ale jako pomoc připadat nemusí, může to být naopak komplikace. Jenže na pokyn Boží Mojžíš přestane utíkat a vrací se – jak je Mojžíš tvárný (!) – a hada chytá za ocas. Nemá riskovat, nejde po hlavě, ale zezadu. Potkáte-li hada, pak útočí jen v ohrožení. Jinak zašustí v listí a mizí z cesty. Tedy také utíká, hledá úkryt. A Mojžíš musí přestat utíkat, hada musí dohnat, a pak má z hada zase hůl, nástroj vlády a přímého kontaktu s lidmi.

Malomocný/plnomocný

Druhý div zažije Mojžíš na vlastní kůži. Mojžíšovi se nechce do Egypta protože je přesvědčen, že jej nikdo nebude poslouchat. Budou mu lidé říkat to, co opakují i nám: „*Hospodin se ti neukázal!*“

¹ Metodou výkladu, jednou z nejhorších, je zjednodušující alegorie. Fakta jsou znásilněna do obrazných výkladů, které text dozajista nemá. Tady je však obrazný výklad přímo nabit významy tak, že jsme povinni je objevit a promyslet.

Vůdce Izraele je přesvědčen o své malé moci. A to známe i my. Je *málo-mocným* bez nemoci. To, co se odehrálo v následujících okamžicích nebylo žádnou slovní hříčkou, ale šokem či přímo tragédií, která s sebou přinášela mnoho důsledků.

Pán Bůh Mojžíšovi dává na první pohled nezřetelný příkaz: „*Vlož si ruku za ňadra.*“ říká Bůh. Ono to znamená ještě přesněji, vlož si ji *do klína*, do záhybů řasnatého roucha beduína. Tam, kde se ve zdi stojící fotbalisté kryjí, když se kope přímý kop blízko branky... Když ji Mojžíš vytáhl, byla bílá jako sníh. Měl ji nemocnou, malomocnou. Měl by okamžitě odejít, být vyloučen ze společenství a volat zdálky: „Jsem nečistý!“

Tam, kde by Mojžíš nečekal něco zkaženého, tam poznává svou bídu. K malé moci, kterou sobě přisuzoval, poznává ještě navíc svou nečistotu. To je ta tragédie. Může se čekat pokyn: „*a odejdi!*“ Je to předzvěst odchodu. Konce. Co je to za „znamení pro Izraelity v Egyptě“?

Pán Bůh jej však nevyhání, má pro něj své plány a přikazuje mu: „*Dej ruku zpět za ňadra!*“ Mojžíš tu malomocnou ruku má vložit zpět, tam kde ještě ne všechno musí být zkažené. Musí riskovat, do klína *shrnout řeřavé uhlí*. Znamená to však víc, než si myslíme: přijmout svou nečistotu, neházet ji na druhé, nevymlouvat se.

Izrael, nejen Mojžíš, má přijmout svou nečistotu. I nám má dojít, že jsme zkažení a nečistí. A pak se máme naučit, že nás Hospodin nečistoty zbavuje. Ač to nemá neřízeno, Mojžíš ruku opět vytáhne z klína, snad aby si ujasnil, že to všechno není sen. A tu zjistí, že je jeho ruka naprosto zdravá. Je to jako život po smrti. Vzkříšení po kříži!

Co si máme odnést? Text z Přísloví nás učil, jak je dobré se z Božích divů naučit něco o sobě a neodmítat Boží výchovu. Mojžíš byl tvárným a svůj úkol přese všechnu nechuť a strach zvládl. Text z dopisu Pavlova do Korintu nás učí, že Pán Bůh nepotřebuje bezchybné a urozené. Dovede pracovat se všelijakým materiálem. Mojžíšova čistota a moc je až na konci, nikoli na začátku.

Nechce se nám, ale přesto půjdeme. Nemusíme divy opakovat, stačí jim rozumět a žít z nich.